

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

6.

KURIER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 19-го Января — 1837 — Wilno. Wtorek. 19-go Stycznia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 11-го Января.

Высочайшею Грамотою, 26-го Декабря, Всемилостивѣе пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Анны 1-й степени*, Королевской Баварской Артиллеріи Генераль-Маіоръ Баронъ *Цоллеръ*.

— Высочайшими именными указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ орденовъ, въ 18-й день Декабря минувшаго года, Всемилостивѣе пожалованы, по докладу Кавалерской Думы Военнаго ордена *Св. Георгія*, кавалерами того же ордена 4-й степени: за безпорочную выслугу въ Офицерскихъ чинахъ двадцати пяти лѣтъ: Генераль-Лейтенантъ, Сенаторъ, Предсѣдатель Военно-Цензурнаго Комитета, состоящій по Арміи Александръ *Михайловскій-Данилевскій*; Генераль-Маіоръ: Генераль-Адъютантъ, Исправляющій должность Черниговскаго, Полтавскаго и Харьковскаго, Генераль-Губернатора Графъ Александръ *Строгоновъ 2-й*; Командиры: вторыхъ бригадъ: 2-й Кирасирской дивизіи, Василій *Миленъ*, и 3-й Гренадерской дивизіи, Петръ *Граббе 2-й*; первыхъ бригадъ Пѣхотныхъ дивизій: 20-й, Александръ *Лингенъ*, и 17-й, Вицентій *Дебанъ-Скоротецкій*; Командиры полковъ Лейбъ-Гвардіи: Московскаго, Павелъ *Штегельманъ*, и Волынскаго, Василій *Овандеръ*, и Дворянскаго, Николай *Луцинь*; Командиръ Школы Гвардейскихъ Подпрапорщиковъ и Кавалерійскихъ Юнкеровъ, Лейбъ-Гвардіи Преображенскаго полка Баронъ Константинъ *Шлиппенбахъ*; Московскій Оберъ-Полицейстеръ, состоящій по Кавалеріи Левъ *Цыпскій*; Военный Начальникъ Подольскаго воеводства, состоящій по Арміи Николай *Ладженскій 1-й*; уволенные отъ службы: изъ состоявшихъ при Начальникъ 4-й Уланской дивизіи, нынѣ Симбирскій Губернскій Предводитель Дворянства, Григорій *Бестужевъ*; изъ Полковниковъ, состоявшихъ по Артиллеріи, Никаноръ *Аминскій*, и Помощники Окружныхъ Генераловъ Отдѣльнаго Корпуса Внутренней Стражи: 6-го Округа, Александръ *Киприановъ*, и 7-го Округа, Тимофей *Ильшенко*; Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, состоящій при Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ, Никифоръ *Коптевъ*; Командиръ 3-й бригады 3-й Флотской дивизіи, Контръ-Адмиралъ Петръ *Чистиковъ 1-й*; Полковники: Командиръ Лейбъ-Гвардіи 2-й Артиллерійской бригады; Баронъ Иванъ *Розенъ 1-й*; Лейбъ-Гвардіи полковъ; Драгунскаго Федоръ *Корфъ*; Семеновскаго, Командиръ роты Гвардейскихъ Подпрапорщиковъ, Александръ *Гельмерсенъ*; Московскаго Александръ *Ярицъ*, и Гренадерскаго Василій *Польманъ*; Командиры: 5-й Конно-Артиллерійской бригады и Конно-Артиллерійской Легкой N 9-го батареи, Федоръ *Фон-дерз-Бриггенъ*; Драгунскихъ полковъ: Рижскаго Юсифъ *Лебедъ*, и Каргопольскаго Павелъ *Павлицевъ*; Уланскихъ полковъ: Вознесенскаго Иванъ *Гильяшевизъ*, и Новоархангельскаго Игнатій *Масловъ 3-й*; Московскаго Драгунскаго полка Иванъ *Рыжовъ*; полковъ: Егерскихъ: Бѣлевскаго, Командиръ, Спиридонъ *Караника*, и Великолуцкаго Леонтій *Златковскій*; пѣ-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, dnia 11-go Stycznia.

Przez Najwyższy Dyplomat, 26 Grudnia, Najłaskawiey mianowany Kawalorem Orderu Sw. Anny 1-go stopnia, Królewsko Bawarskiej służby Jenerał-Major Artylleryi Baron Zoller.

— Przez Najwyższe Imienne Ukazy, do Kapituły Rosyyskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, dnia 18-go Grudnia zeszłego roku, Najłaskawiey mianowani, na przeżożenie Rady Kawalerskiej Woyskowego Orderu Sw. Jerzego, Kawalerami tegoż Orderu 4-go stopnia: za nieskazitelne wysłużenie w rangach Oficerskich dwudziestu pięciu lat: Jenerał-Porucznik, Senator, Prezydent Woyskowego Cenurnego Komitetu, liczący się w Armii Alexander *Michajłowski-Danilewski*; Jenerał-Majorowie: Jenerał-Adjutant, Sprawujący obowiązki Czernihowskiego, Połtawskiego i Charkowskiego Jenerał-Gubernatora, Alexander Hrabia *Strogonow 2 gi*; Dowódcy: drugich brygad: 2-ey dywizyi Kirysyerów, Bazyli *Milen*, i 3-ey dywizyi Grenadyerów, Piotr *Grabbe 2-gi*; pierwszych brygad dywizyj Pieszych: 20-y, Alexander *Lingen*, i 17-ey, Wincenty *Deban-Skorotecki*; Dowódcy półkow Gwardyi: Moskiewskiego, Paweł *Sztegelman*, i Wołyńskiego Bazyli *Owander*, tudzież Dworzańskiego Mikołaj *Puszczyn*; Dowódzca Szkoły Podchorążych Gwardyi i Junkrów Jazdy, Gwardyi półku Preobrażńskiego Baron Konstanty *Schlippenbach*; Moskiewski Ober-Policmeyster, liczący się w Kawalerii Leon *Cyński*; Woyskowy Naczelnik Województwa Podlaskiego, liczący się w Armii Mikołaj *Ładyżeńskij 1-y*; uwolnieni ze służby: zostający dawniej przy Naczelniku 4-ey dywizyi Ułanów, teraz Simbirski Gubernialny Marszałek Dworzaństwa Grzegorz *Bestużew*; Półkownicy, liczący się w Artylleryi, Nikanor *Jamiński* i Pomocnicy Okręgowych Jenerałów Oddzielnego korpusu Wewnetrzney Straży: Okręgu 6-go, Alexander *Kiprijanow*, i okręgu 7-go, Tymoteusz *Ilzenko*; Rzeczywisty Radzca Stanu, zostający przy Ministeryum Spraw Wewnetrznych, Nieefor *Koptiew*; Dowódzca 3-ey brygady 3-ey dywizyi Floty, Kontr-Admirał Piotr *Czysliakow 1-y*; Półkownicy: Dowódzca Gwardyi 2-ey Artylleryyskiej brygady, Baron Jan *Rosen 1-y*; półków Gwardyi: Dragońskiego Teodor *Korf*; Siemienowskiego, Dowódzca Kompanii Podchorążych Gwardyi, Alexander *Helmersen*; Moskiewskiego Alexander *Jare* i Grenadyerów Bazyli *Polman*; Dowódcy: 5-ey Konno-Artylleryyskiej brygady i Konno-Artylleryyskiej Lekkiej N. 9-go bateryi, Teodor *von-der-Briggen*; półków Dragonów: Rizkiego Józef *Lebid*, i Kargopolskiego Paweł *Pawliszczew*; półków Ułańskich: Woznesieńskiego Jan *Hiljaszewicz*, i Nowoarchangielskiego Ignacy *Mastow 5-ci*; Moskiewskiego Półku Dragonów Jan *Ryżow*; półków: Strzeleckich: Bielewskiego, Dowódzca, Spirydon *Paranika* i Wielkołuцкого Leo, ciusz *Złatkowski*; pieszych: Ofoneckiego, Dowódzca Jerzy *Dika*; Białostockiego Gabryel *Czernicki 1-y* i Praskiego Tadeusz *Hiżdga*; 1-go Uczebnego półku Karabinierów Włodzimierz *Potapczyn*; Dowódcy batalionów Saperów: 1-ge Jan *Wieniewski*; Kaukazkiego Jerzy *Nilsen*, i 1-go Odwodowego Teodor *Adelung*; Spra-

хотныхъ: Олопецкаго, Командиръ, Егоръ *Лука*; Бѣлостокскаго Гаврило *Черниціи* 1-й, и Прагскаго Фадей *Гиждеу*; 1-го Учебнаго Карабинернаго полка Владиміръ *Потанинъ*; Командиры Саперныхъ баталіоновъ: 1-го Иванъ *Веневскій*; Кавказскаго Егоръ *Нильсенъ*, и 1-го Резервнаго Федоръ *Аделунгъ*; Исправляющій должность Оберъ - Квартирмейстера Отдѣльнаго Кавказскаго Корпуса, Генеральнаго Штаба Баронъ Христофоръ *Говенъ*; Полевые Инженеры: Исправляющій должность Начальника Инженеровъ Отдѣльнаго Кавказскаго Корпуса, Альбертъ *Баумеръ*, и Командиръ Ревельской Инженерной команды, Иванъ *Зейдлицъ*; состоящій при Департаментѣ Военныхъ Поселеній, Корпуса Инженеровъ Военныхъ Поселеній Николай *Панаевъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ, 1-го Января, произведены, за отличіе: изъ Капитановъ 1-го ранга въ Контръ-Адмиралы: Инспекторъ классовъ Морскаго Кадетскаго Корпуса, *Горковенко*, съ оставленіемъ въ настоящей должности; Командиръ 13-го Флотскаго экипажа и корабля *Великій Князь Михаилъ, Станюковичъ*, съ назначеніемъ Командиромъ 2-й бригады 4-й Флотской дивизіи; изъ Полковниковъ въ Генераль-Маіоры: Командиръ 1-й бригады Черноморскихъ ластовыхъ экипажей, *Агишевъ*, съ оставленіемъ въ настоящей должности.

— По представленію Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, Его Императорское Величество, 28-го Декабря минувшаго года, Высочайше повелѣть изволилъ: объявить Монаршее благоволеніе Экстра-Ординарному Профессору С.-Петербургскаго Университета *Устрялову*, и Коллежскому Ассессору Павлу *Строеву*, за поднесеніе Его Величеству: первымъ 1-й части *Русской Истори*, а вторымъ *Ключа къ Истори* *Государства Россійскаго*.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему.“

Въ С.-Петербургѣ.
11-го Ноября 1836.

Мнѣніе Государственнаго Совета.

Государственный Советъ, въ соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Министра Финансовъ относительно частныхъ горныхъ заводовъ, и согласно съ мнѣніемъ его, признавъ нужнымъ постановить опредѣлительное правило касательно учрежденія на сихъ заводахъ казеннаго управленія, устранить встрѣчавшіяся доселѣ затрудненія при описи и оцѣнкѣ оныхъ для публичной продажи, отвратить медленность производства таковой продажи, опредѣлить мѣры къ удобнѣйшему пользованію горными заводами вообще, какъ на посессионномъ, такъ и на владѣльческомъ правѣ состоящими, и наконецъ облегчить способы распоряженія ими въ случаѣ наслѣдства или продажи, *мнѣніемъ положило*: постановить по предметамъ симъ слѣдующее:

I. Въ дополненіе къ своду узрѣж. и Уст. Гор. Управ. т. VII. Сверхъ опредѣленныхъ въ законахъ обеспечительныхъ мѣръ, именно: казеннаго присмотра, секвестра металловъ и издѣлій и установленія опеки, можетъ на частныхъ горныхъ заводахъ учреждаемо быть и казенное управленіе, но не иначе, какъ по какимъ либо особеннымъ уваженіямъ, когда на то будетъ предварительное согласіе Министра Финансовъ и воспослѣдуетъ Высочайшее разрѣшеніе.

II. Въ дополненіе къ тому же Своду, а равно къ Св. Зак. Граж. т. X. и къ Св. Узр. Госуд. Кред. Устан. т. XI. Въ тѣхъ случаяхъ, когда на подвергшихся опеку частныхъ горныхъ заводовъ будутъ состоять горныя недоимки, или какія либо задолженія изъ суммъ горнаго вѣдомства, въ опеку отражаются всегда горные чиновники по распоряженію Горнаго Начальства; если же заводы состоятъ въ залогѣ Банковыхъ установленій, то назначаются Депутаты и отъ сихъ мѣстъ, съ предоставленіемъ впрочемъ собственному ихъ усмотрѣнію обязанности сихъ Депутатовъ возлагать на Горныхъ чиновниковъ, о коихъ выше сказано, когда они при опеку находятся будутъ.

III. Въ дополненіе и поясненіе ст. 167 Св. Узр. и Уст. Гор. Управ. Владѣльцы посессионныхъ горныхъ заводовъ могутъ, по усмотрѣнію своему, отъ одного своего завода перечислять къ другому, посессионному же, какъ купленныхъ на заводскомъ правѣ, такъ и вѣчно отданныхъ къ заводамъ людей, равномѣрно купленныхъ на заводскомъ же правѣ отведенныхъ отъ казны и окормленныхъ земли, лѣса и дѣйствующіе или запасные рудники. Но таковое перечисленіе совершается не иначе: во 1-хъ, какъ по предварительномъ и точномъ со стороны Горныхъ Правленій удостовѣреніи о возможности и у-

вужающаго Обязанъ Оберъ - Квартмистра Отдѣльнаго Корпуса Кавказскаго, Штабу Генеральнаго Барона *Крыштофъ Новенъ*, Инженеры Полови: Справляющаго Обязанъ Начальника Инженеровъ Отдѣльнаго Корпуса Кавказскаго, Альбертъ *Baumer*, и Доводца Ревельской Команды Инженеровъ *Jan Zeydlitz*; остающіеся при Департаментѣ Воинскихъ осадъ Корпуса Инженеровъ Осадъ Воинскихъ *Миколай Панаевъ*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 1 go Stycznia, za odznaczenie się podniesieni: Kapitanowie 1-y rangi na Kontr-Admirałów: Inspektor Klass Morskiego Korpusu Kadetów, *Horkowenko*, z pozostaniem na obowiązku dotychczasowym; Dowódzca 13-go Ekwipażu Floty i okrętu *Wielki Xiążę Michał, Staniukowicz*, z назначениемъ быдъ Доводца 2-ей бригады 4-ей дивизіи Floty; Полковники на Jenerał Majorów: Dowódzca 1-ey бригады Czarnomorskich przewozowych Ekwipażów, *Agiszczew*, z pozostaniem na obowiązku dotychczasowym. (P. P.)

— Na przedstawienie P. Ministra Narodowego Oświecenia, Cesarz Jego Mość, 28-go Grudnia roku zeszłego, NAWYŻEY rozkazać raczył: oświadczyć MONARSZE zadowolenie Nadzwyczajnemu Professorowi St. Petersburgskiego Uniwersytetu *Ustrjałowu* i Kollegialnemu Assesoriowi *Pawłowi Strojewu*, za ofiarowanie NARZĄDNIYSZEMU PANU: przez pierwszego, 1-szej części *Histoyi Rossyyskiej*; a przez drugiego, *Klucza do Histoyi Państwa Rossyyskiego*.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEY MOŚCI ręką napisano:

St. Petersburg.

11-go Listopada 1836 roku.

„Ma być podług tego.“

Opinia Rady Państwa.

Rada Państwa, na połączonych Departamentach Praw i Ekonomii i na Powszechném Zebraniu, rozpatrwszy przedstawienie Ministra Skarbu, względem prywatnych górniczych fabryk, i zgodnie z jego opinią, uznawszy za potrzebę postanowić dokładne prawidło względem zaprowadzenia w tych zakładach skarbowego zarządu, uchylić napotykanе dotąd trudności przy inwentarycy i ich oszacowaniu dla publiczney sprzedaży, zapobiedz opieszałości w wykonaniu takiej sprzedaży, podać śródki do łatwiejszego korzystania z zakładów górniczych w powszechności, tak na posesyyném, jako i właścicielskim prawie zostających, i nakoniec ułatwić sposoby co do ich rozporządzenia w razie sukcesyi lub sprzedaży, *przez opinią zamierzyla*: postanowić w tych przedmiotach, co następuje:

I. Na dopełnienie do Połączenia Urzędzeń i Ustaw Górniczych. Zarząd. t. VII. Oprócz wskazanych w prawach śródków zabezpieczających, mianowicie: skarbowego dozoru, sekwestru metallów i wyrobów, tudzież ustanowienia opieki, można wprowadzać do prywatnych górniczych zakładów i zarząd skarbowy, ale nie inaczej, jak dla jakiegokolwiek szczególnych uwag, kiedy na to będzie poprzednicze zgodzenie się Ministra Skarbu i nastąpi NAWYŻSZE rozstrzygnięcie.

II. Na dopełnienie tegoż Połączenia, jako też do Połączenia Praw Cywilnych t. X i do Połączenia Urzędzeń Kredytowych Ustanowień Państwa t. XI. W tych zdarzeniach, kiedy na uległych opiece prywatnych górniczych zakładach będą się liczyły górnicze zaległości, lub jakiegokolwiek zawinienia z summ wiedzy górniczej, do opieki mają się przeznaczać zawsze urzędnicy górnictwa, podług rozporządzenia Zwierzchności Górniczej; jeżeli zaś zakłady zostają pod ewikcyą Bankowych Ustanowień, tedy naczynają się Deputaci i od tych władz, z zostawieniem z resztą własney ich uwadze, obowiązek tych Deputatów wkładać na urzędników górniczych, o których wyżej jest powiedziano, gdy się oni przy opiece znajdować będą.

III. Na dopełnienie i objaśnienie art. 167 Połączenia Urzędz. i Ustaw Zarząd. Górn. Właściciele posesyynych górniczych zakładów mogą, podług swej uwagi, z jednego swojego zakładu przypisywać do drugiego, także posesyynego, równie kupionych na prawie górniczym, jak i wiecznie oddanych do zakładów ludzi, równie kupione także na prawach fabrycznych, udzielone ze skarbu i ograniczone grunta, lasy i czynne albo zapasne kopalnie rudy. Lecz takie przepisanie wykonywa się nie inaczej: naprzód, jak za poprzedniczym i istotnym ze strony Górniczych Zarządów zapewnieniu, o możności i dogodności, oraz o rzeczywistej

добствъ, а также о дѣйствительной необходимости и пользы сего перечисленія для самихъ законовъ, и во 2-хъ, съ утвержденія Правительствующаго Сената.

IV. Въ дополненіе ст. 335 Св. Зак. Граж. Наслѣдникъ или участникъ въ посессіонныхъ горныхъ заводахъ, желающій продать свое въ оныхъ участіе, предлагаетъ покупку предварительно своимъ соучастникамъ, или сонаслѣдникамъ, съ немедленнымъ объявленіемъ о времени предложенія сего Горному Правленію. Если никто изъ нихъ въ теченіе года на предлагаемыя условія не согласится, то продающій имѣетъ право уступить часть свою лицу постороннему, съ тѣмъ однако, чтобы сей послѣдній принялъ на себя всѣ обязанности по заводу, лежавшія на продавцѣ, и управлялъ заводами вмѣстѣ съ прочими соучастниками лично или чрезъ своего повѣреннаго. Но прежде совершенія продажнаго акта продавецъ обязанъ о послѣдней, окончательно состоявшейся цѣнѣ, извѣстить своихъ соучастниковъ, и если кто изъ нихъ согласится часть его удержать по той же цѣнѣ за собою, то она остается за нимъ преимущественно; когда же всѣ соучастники отъ пріобрѣтенія откажутся, или не дадутъ никакого продавцу отзыва въ продолженіе 4-хъ мѣсячнаго срока, тогда онъ властенъ приступить къ совершенію акта на продажу постороннему и послѣ уже сего никакія дальнѣйшія со стороны соучастниковъ домогательства не могутъ имѣть мѣста. Правило сіе въ равной степени распространяется и на заводы, состоящіе на полномъ правѣ владѣльческомъ и въ общемъ владѣніи многихъ соучастниковъ.

V. Въ поясненіе ст. 815 того же Свода. При раздѣлахъ какъ посессіонныхъ, такъ и на владѣльческомъ правѣ состоящихъ Горныхъ заводовъ, не воспрещается изъ общей оныхъ массы выдѣлять одинъ и болѣе заводовъ, но токо такихъ, кои, по засвидѣтельствованію Горнаго Правленія, продолжать могутъ дѣйствіе свое независимо отъ прочихъ, и безъ которыхъ остальные изъ раздѣляемыхъ заводовъ совершенно обойтись въ состояніи.

VI. Въ пополненіе ст. 2890 того же Свода. Для составленія описей частныхъ горныхъ заводовъ, предназначенныхъ въ продажу: а.) Отряжать чиновниковъ городской или земской Полиціи тогда только, когда описываемые заводы не состоятъ въ вѣдомствѣ заводскаго Исправника; въ противномъ же случаѣ составленіе описи возлагается исключительно на заводскаго Исправника, и б.) упоминаемыхъ во 2 п. ст. 2890 свидѣтелей не назначать, но вмѣсто ихъ отряжать къ дѣлу сему одного или двухъ Горныхъ чиновниковъ, по усмотрѣнію Горнаго Начальства, которые и должны уже производить опись вмѣстѣ съ заводскимъ Исправникомъ, а за неимѣніемъ онаго съ чиновниками Полиціи, но во всякомъ случаѣ съ лицами, опредѣленными въ ст. 2891 и 2892 Св. Зак. Гражданскаго.

VII. Въ поясненіе и дополненіе того же Свода кн. VII. гл. III обзъ оцѣнокъ и гл. V. о продажѣ описанныхъ имуществъ. При назначеніи въ публичную продажу дѣйствующихъ частныхъ горныхъ заводовъ, оцѣнка оныхъ, сообразно существующему порядку, производится на точномъ основаніи правилъ, изложенныхъ въ ст. 2981—2993 Св. Зак. Гражд. съ такимъ токо изъятіемъ, что если бы при исчисленіи 10 лѣтней сложности заводы не имѣли въ послѣднемъ предѣ оцѣнкою годъ никакого дохода, то принимать въ соображеніе доходъ ближайшаго года предѣ послѣднимъ. Но для публичной же продажи частныхъ горныхъ заводовъ, не приносящихъ по разстроенному положенію своему, въ теченіе нѣсколькихъ лѣтъ, никакого дохода, упомянутой оцѣнки не дѣлать, а продавать ихъ по описямъ, для сей цѣли по силѣ ст. 2900 составляемымъ, съ помѣщеніемъ въ нихъ показаній о количествѣ и качествѣ всѣхъ заводскихъ устройствъ. При утвержденіи же продажи таковыхъ заводовъ по казеннымъ и частнымъ взысканіямъ, принимать въ соображеніе число состоящихъ при заводахъ крестьянъ, мастеровыхъ и рабочихъ людей, исчисляя стоимость ихъ: крѣпостныхъ при заводахъ на помѣщичьемъ правѣ — по цѣнѣ, опредѣленной табелью для совершенія купчихъ крѣпостей на заселенныя недвижимыя имѣнія; а крѣпостныхъ, находящихся при заводахъ на посессіонномъ правѣ, равно вѣчно отданныхъ къ заводу людей — по размѣру, какой, съ обеспеченіемъ таковыми людьми, выдается въ ссуду по правиламъ Заемнаго Банка; — если же на заводахъ будутъ находиться люди обоихъ вышеозначенныхъ разрядовъ, то цѣна полагается по вычисленію за тѣхъ и другихъ. За симъ не полагать уже въ цѣну существующихъ на продаваемыхъ заводахъ устройствъ и состоящихъ при нихъ земель, лѣсовъ и рудниковъ; но продажи заводовъ ниже исчисленной на помину-

конечности и позытку tego przypisania dla samychże fabryk, i powtore, za potwierdzeniem Rządzącego Senatu.

IV. Na dopełnienie art. 335 Połączenia Praw Cywilnych. Spadkobierca albo spółnik w posesyjnych górniczych zakładach, chcący sprzedać swoje w nich uczestnictwo, proponuje naprzód kupienie swolm współnikom lub współsukcesorom, z niezwłócznym zawiadomieniem o czasie tej propozycji Górniczemu Zarządowi. Jeżeli nikt z nich w przeciągu roku nie zgodzi się na podawane warunki, tedy sprzedający ma prawo odstąpić część swoją osobie postronnej, z zastrzeżeniem jednak, ażeby ten ostatni przyjął na siebie wszystkie obowiązki względem zakładu, które leżały na sprzedawcy i zarządzał zakładami wspólnie z dalszemi uczestnikami osobiście lub przez swojego pełnomocnika. Ale przed przyznaniem prawa przedajnego sprzedawca obowiązany jest o cenie ostatecznie nastącej zawiadomić swoich współników, i jeżeli który z nich zgodzi się część jego zatrzymać przy sobie w tejże cenie, tedy część ta z pierwszeństwem pozostaje przy nim; kiedy zaś wszyscy współnicy zrzeką się nabycia, albo nie dadzą sprzedawcy w przeciągu czteromiesięcznego zakresu żadnego uwiadomienia, tedy on mocen jest przystąpić do przyznania aktu na sprzedaż osobie postronnej, i już potem żadne dalsze ze strony współuczestników domaganie się miejsca mieć nie mogą. Prawidło to w równym stopniu rozciąga się i na zakłady, zostające i zupełnem prawie właścicielstwa i spółnem władaniu wielu spółników.

V. Na objaśnienie art. 815 tegoż Połącz. Przy rozdziałach tak posesyjnych, jako i na właścicielskiem prawie zostających zakładów górniczych, nie zabrania się z ogólnej ich masy wydzielać jedną i więcej fabryk, lecz tylko takich, które po zaświadczeniu Rządu Górniczego, mogą dalej wykonywać swe czynności nie zależnie od innych, i bez których pozostałe z zakładów rozdzielanych, mogą się zupełnie obyć.

VI. Na dopełnienie art. 2890 tegoż Połącz. Dla ułożenia inwentarzy prywatnych górniczych fabryk, na sprzedaż przeznaczanych: a) Wyznaczać urzędników Miejskiej lub Ziemskiej Policji wtedy tylko, kiedy opisywane zakłady nie zostają w wiedzy fabrycznego Sprawnika; w razie zaś przeciwnym, ułożenie inwentarzy porucza się wyłącznie fabrycznemu Sprawnikowi, i b) wspomnianych w 2 punkcie 2890 art. świadków nie nazywać, ale na ich miejsce wyznaczać do tego dzieła jednego lub dwóch urzędników górniczych, podług uwagi Górniczej Zwierzchności, którzy też powinni już skutecznici inwentaryją wspólnie z fabrycznym Sprawnikiem, a w razie, jeżeli takowego nie ma, z urzędnikami policji, lecz we wszelkiem zdarzeniu z osobami wskazanymi w art. 2891 i 2892 Połączenia Praw Cywilnych.

VII. Na objaśnienie i dopełnienie tegoż Połączenia księgi VII rozdz. III o szacowaniu i rozdziału V o sprzedaży majątków inwentowanych. Przy naznaczeniu na publiczną sprzedaż czynnych prywatnych górniczych zakładów, oszacowanie ich, podług istniejącego porządku, wykonywa się na istotnej podstawie prawideł, opisanych w art. 2981—2993 Połączenia Praw Cywilnych, z takim tylko wyjątkiem, iż, jeśliby przy wyliczeniu 10-latniej proporcji, zakłady nie miały w ostatnim przed oszacowaniem roku żadnego dochodu, tedy brać stosunek z dochodu najbliższego roku przed ostatnim. Lecz dla publicznej sprzedaży prywatnych górniczych zakładów, nieczyniących, z przyczyny opuszczonego swojego stanu, przez ciąg kilku lat żadnej intraty, pumienionego oszacowania nie czynić, ale przedawać je podług inwentarzy, w tym celu na mocy art. 2900 sporządzonych, mieszcząc w nich wykaz o ilości i przyniosach wszystkich zakładowych porządków. Przy zatwierdzeniu zaś sprzedaży takich zakładów względnie skarbowych i prywatnych poszukiwań, przyjmować za stosunek liczbę, zostających przy fabrykach włóscian, rzemieślników i robotników, potrącając ich wartość: poddanych przy zakładach na prawie obywatelskiem — podług ceny, w tabelli wskazanej dla przyznania praw przedajnych za nasiedlone nieruchome majątki; a poddanych, znajdujących się przy zakładach na prawie posesyynem, również wiecznie do fabryki oddanych ludzi — podług stosunku, w jakim z zabezpieczeniem na tych ludziach wydaje się na pożyczkę wedle prawideł Pożyczkowego Banku; — jeżeli zaś w zakładach będą się znajdowali ludzie obu wyżej wspomnianych rządów, tedy cena naznacza się podług wyliczenia za jednych i drugich. Zatem nie obeymować już w cenie będących w przedawanych zakładach porządków, i będących przy nich gruntów, lasów i kopalni; lecz sprzedaż zakładów niższej od wyliczonej na pomienionej ośnowie powszechnej podług dusz ceny nie zatwier-

томъ основаніи общей по душамъ цѣны не утверждать; а по ст. 3,093 представлять Правительствующему Сенату, который и поступаетъ въ сихъ случаяхъ на основаніи ст. 3,096 того же Свода.

VIII. Въ дополненіе ст. 3,059 того же Свода.
Частные горные заводы во всѣхъ случаяхъ, сею статьею определенныхъ, продавать съ публичнаго торга: подвѣдомственные Уральскому Горному Правленію — въ Санктпетербургскомъ, а подчиненные Московскому — въ Московскомъ Губернскихъ Правленіяхъ, кромѣ однако жъ заводовъ, заложенныхъ въ Банковыхъ установленіяхъ, при продажахъ которыхъ поступать во всѣхъ отношеніяхъ по правиламъ сихъ мѣстъ, не дѣлая равноумно, по предшедшей VII ст. настоящихъ разрѣшеній, никакой предварительной оцѣнки тѣмъ изъ сихъ заводовъ, которые будутъ находиться въ совершенномъ разстройствѣ.

Подлинное подписалъ: за Предсѣдателя Государственнаго Совѣта Графъ Литта.

— Положеніемъ о мундирахъ Высочайше дозволено, чинамъ первыхъ пяти разрядовъ при парадномъ мундирѣ въ дни торжественные, когда пріѣздъ бываетъ не ко Двору, носить бѣлые суконные панталоны и сапоги по образцу пѣхотныхъ Генеральскихъ съ накладными шпорами. Нынѣ Государь Императоръ, въ отнѣну употребленія ботфортъ со шпорами при статскихъ мундирахъ, Высочайше повелѣть изволилъ: придворнымъ и статскимъ чинамъ первыхъ пяти разрядовъ, во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда по положенію о мундирахъ, дозволялось имъ употреблять вмѣсто башмаковъ при бѣлыхъ суконныхъ панталонахъ, ботфортъ со шпорами, — носить сверхъ сапоговъ, безъ шпоръ, бѣлые суконные брюки съ золотыми по швамъ галунами. Сіе повелѣніе не распространяется на чиновъ Придворнаго Конюшеннаго и Егермейстерскаго и Почтоваго вѣдомствъ, коимъ носить панталоны и сапоги со шпорами по прежнему, согласно съ Положеніемъ о мундирахъ.

— Извѣстно, что въ 1835 году Государю Императору благоугодно было даровать Донскому Казачьему Войску новое учрежденіе, которымъ произведены важныя преобразованія въ составѣ, управленіи и внутреннемъ благоустройствѣ сего храбраго войска.

Движимое чувствами безпредѣльной благодарности къ отеческой попечительности Августѣйшаго Монарха, Дворянство Войска Донскаго, чрезъ избранныхъ изъ среды своей Депутатовъ, принесло Государю Императору изъявленіе истинной вѣрно-подданнической благодарности. Съ тѣмъ вмѣстѣ Депутатія, исполняя порученіе Дворянства Донскаго Войска, испросила чрезъ Его Императорское Высочество, Наслѣдника Цесаревича, Атамана всѣхъ Казачьихъ Войскъ, Высочайшее соизволеніе, на поднесеніе золотой, брилліантами украшенной сабли Генераль-Адъютанту Графу Александру Ивановичу Чернышеву, какъ Предсѣдателя бывшаго Комитета объ устройствѣ Донскаго Войска.

Въ 31-й день минувшаго Декабря, сабля была поднесена Депутатіею при особомъ писемѣ.

Сабля — превосходный булатъ — имѣетъ золотой ефесъ, украшенный брилліантами, съ слѣдующею надписью:

„Графу А. И. Чернышеву, Дворянство Войска Донскаго.“

На золотыхъ ножняхъ мастерской отдѣлки, снаружи означены главныя мѣста, гдѣ Донское казачье войско участвовало въ побѣдахъ, подъ начальствомъ Графа Чернышева; на оборотѣ: 1836 годъ. (С. В.)

Одесса, 8 го Декабря.

На суднѣ, принадлежащемъ Херсонскому купцу Герасимову, подъ управленіемъ шкипера Сириго, былъ отправленъ, въ прошломъ Сентябрѣ мѣсяцѣ, казенный провіантъ, нагруженный при Таганрогскомъ портѣ, для доставленія въ Сухумъ-Кале. У Черкесскихъ береговъ это судно было застигнуто штилемъ, и остановилось на якорѣ. Пользуясь симъ случаемъ, Черкесы устремились на судно, а экипажъ, не имѣя ни какого оружія, и находясь въ невозможности оказать сопротивленіе, сѣлъ на гребное судно, и ушелъ въ Гагры. Черкесы, овладѣвъ судномъ, расхитили провіантъ; и сожгли самое судно.

Этотъ случай и многіе предшествовавшіе ему убѣждаютъ, что суда, отправляющіяся къ Абхазскимъ берегамъ, непременно должны быть вооружены, безъ чего они легко могутъ сдѣлаться добычею нѣсколькихъ смѣлыхъ прибрежныхъ Горцевъ.

Здѣшнее главное начальство, въ слѣдствіе полученнаго объ этомъ свѣдѣнія, нужнымъ считаетъ обязать купечеству, занимающемуся морскими перевозками къ берегамъ Мингреліи и Абхазіи, что для безопасности судовъ, экипажей и грузовъ, необходимо вооружать, по возможности, не только суда, но и самыхъ судовыхъ людей. (С. П.)

дзачъ, але подług art. 3093 przedstawiać Rządzącemu Senatowi, który w tych zdarzeniach postępuje na podstawie art. 3096 tegoż Połączenia.

VIII. Na dopełnienie art. 3059 tegoż Połączenia.
Prywatne górnicze zakłady we wszystkich zdarzeniach, w artykule tym opisanych: sprzedawać z publicznego targu: będące pod wiedzą Uralskiego Górniczego Zarządu — w St. Petersburgskim, a podwładne Moskiewskiemu — w Moskiewskim, Rządach Gubernialnych, oprócz jednakże zakładów w Bankowych Ustanowieniach zaewikcyonowanych, przy których sprzedaż postępować we wszystkich względach podług prawideł tych urzędów, nie czyniąc również podług poprzedzającego art. VII ostatecznych rozstrzygnięć, żadnego poprzedniczego oszacowania tych zakładów, które się będą zcaydowały w zupełnym opuszczeniu.

Autent, k podpisał: Za Prezidenta Rady Państwa Hrabia Litta.

— Ustawą o mundurach Najwyżey dozwolono, urzędnikom pierwszych trzech rzędów przy parady mundurze w dni uroczyste, kiedy przyjazd bywa nie do Dworu, nosić białe sukienne pantalone i bity na wzór piechotnych Jeneralskich, z przypinanemi ostrogami. Teraz Cesarz Jego Mość, na odmianę używania botfortow z ostrogami przy mundurach cywilnych, Najwyżey rozkazać raczył: Nadwornym i Cywilnym Urzędnikom pierwszych pięciu rzędów, we wszystkich tych zdarzeniach, kiedy podług ustawy o mundurach było im dozwolono używać, zamiast bótów przy hiałych sukiennych pantalonach botfortow z ostrogami, — nosić oprócz butów, bez ostrog, białe sukienne maytki ze złotemi naszwach galonami. Rozkaz ten nie rozciąga się do urzędników Nadwornych Stajni i Łowiectwa oraz Pocztowej wiedzy, którzy powinni nosić pantaliony i bity z ostrogami, jak dotąd, zgodnie z ustawą o mundurach. (G. S. P.)

— Wiadomo jest, że w roku 1835-m Cesarzowi Jego Mości podobało się być nadadź Kozackiemu Dońskiemu Woysku nowe urządzenie, przez które uczyniono ważne odmiany w składzie zarządu i wewnętrznego porządku tego walecznego Woyska.

Powodowane uczuciami nieograniczoney wdzięczności ku Oycowskiej pieczołowitości Najjaśniejszego Monarchy, Dworzeństwo Woyska Dońskiego, przez wybranych spośród siebie Deputatów, złożyło Cesarzowi Jego Mości wynurzenie prawdziwey wiernych poddanych wdzięczności. Przytém Deputacya, wypełniając polecenie Dworzeństwa Woyska Dońskiego, wyjednła przez pośrednictwo Jego Cesarzkiej Wysokości, Następcy Cesarzewicza, Attamana wszystkich Woysk Kozackich, Najwyższe zezwolenie, na ofiarowanie złotey, brylantami ozdobionej, szabli Jenerał-Adjutantowi, Alexandrowi Hrabie Czernyszewu, jako Prezydentowi byłego Komitetu do urządzenia Woyska Dońskiego.

Dnia 31-go zeszłego Grudnia szabla została złożona przez Deputacyą przy osobnym liście.

Szabla — wyborny bufat — ma złotą rękojeść, brylantami sadzoną, z napisem następującym:
„Hrabie A. J. Czernyszewu, Dworzeństwo Woyska Dońskiego.“

Na złotej pochwie, roboty mistrzowskiej, zewnątrz wyrażone są główne mieysca, gdzie Dońskie Woysko Kozakow miało udział w zwycięztwach, pod Dowództwem Hrabiego Czernyszewa; na stronie odwrotney 1836 rok. (G. S.)

Odessa, 8 go Grudnia.

Na okręcie, do Chersonskiego kupca Herasimowa należącym, pod zarządem Szypra Sirigo, był wysłany w przeszłym miesiącu Wrześniu Skarbowy prowiant, w Taganrogskim porcie naładowany, dla zawiezienia go do Suchum-Kale. Przy brzegach Czerkassyi okręt ten zachwycony został ciszą, dla czego stanął na kotwicy. Czerkasi, korzystając z tego zdarzenia, rzucili się na okręt, a ekwipaż, nie mając żadney broni, i znajdując się w niemożności stawić oporu, wsiadł na statek wiosłowy, i popłynął do Hahry. Czerkasi, opanowawszy okręt, rozchwyli prowiant, a sam okręt spalili.

Ta okoliczność i wiele jey poprzedzających zdarzeń przekonywają, że okręty, do Abchazskich brzegów wysyłane, powinny być koniecznie uzbrojone, bez czego mogą się łatwo stać zdobyczą kilku śmiałych nadbrzeżnych górali.

Główna tuteysza Zwierzchność, na skutek otrzymaney o tém wiadomości, poczytuje rzeczą potrzebną oznaczyć kupcom, zajmującym się morskimi transportami do brzegów Mingrelii i Abchazii, że dla bezpieczeństwa okrętów, ekwipażów i ładunków, potrzeba koniecznie uzbrajać podług możliwości, nie tylko okręty, ale i sam lud okrętowy. (P. P.)

ИНОСТРАННЫЕ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 13-го Января.

Его В-во Король Обѣихъ Сицилій въ сопровожденіи брата своего Графа *Сиракузскаго* и дяди Принца *Салернскаго*, 7-го ч. с. м. вечеромъ прибылъ въ Тридентъ, гдѣ 5-го ч. с. м. находился уже Е. И. Высоч. Эрцгерцогъ *Карлъ*, съ Ея И. Высоч. Эрцгерцогинею *Терезією* будущею супругою помянутаго Короля. (A.P.S.Z.)

Г Е Р М А Н І Я.

Карlsruhe, 13-го Января.

Его Императорское Высочество Великій Князь Россійскій **МИХАИЛЬ** прибылъ сюда третьяго дня ночью изъ Бадена, а вчера находился на охотѣ, потомъ на семейственномъ обѣдѣ при Дворѣ и съ фамилією Великаго Герцога присутствовалъ на представленіи Оперы въ придворномъ театрѣ. Сегодня, въ день новаго года по старому календарю, Его Императорскаго Высочество принималъ поздравленія нашего Двора при чемъ представлялись и офицеры здѣшняго гарнизона. Вечеромъ въ честь Высокаго Гостя, будетъ при Дворѣ большой балъ. Завтра Его Императорское Высочество Великій Князь **МИХАИЛЬ** отправится чрезъ Швейцарію въ Италію.

Мюнхенъ, 10-го Января.

Изъ Тегернзее доносятъ отъ 9-го Января: „Прекрасная зимняя погода и весьма удовлетворительное вообще состояніе здоровья постоянно благоприятствовали пребыванію высокыхъ особъ въ здѣшнемъ замкѣ, который посредствомъ ѣзды въ саняхъ и прогулокъ часто освѣжались воздухомъ и вообще наслаждались прекраснымъ здоровьемъ.“

— Холера сегодня такъ значительно уменьшилась, что опять всѣ надѣются скорого прекращенія оной, тѣмъ болѣе, что въ двухъ ближнихъ къ городу селеніяхъ она чрезвычайно уменьшилась. Сегодня состояніе болѣзни въ городѣ и предмѣстіяхъ есть слѣдующее: Отъ прежнихъ дней 59, прибыло 4, всего 63; выздоровѣло 12, умерло 2, считится 49. (A.P.S.Z.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 7-го Января.

Министръ Финансовъ Г. *Дюшатель* представилъ вчера Палатѣ Депутатовъ нѣсколько финансовыхъ проектовъ, между коими и бюджетъ на 1838 годъ. При разсмотрѣніи сего послѣдняго онъ объявилъ, что теперь не предлагаетъ ни уменьшенія пяти процентныхъ рентъ, ни подати съ внутренняго сахара, но что намѣренъ уменьшить нѣсколько пошлину съ сахара выдѣляемаго изъ сахарнаго тростника. Доходы Франціи на 1838 годъ составятъ будутъ 1,053 милліон. фран., расходы 1,037. Остающіеся 16 мил. Правительство предположило употребить, на постройку дорогъ, каналовъ и другихъ публичныхъ зданій.

— Пишутъ изъ Гренобля что тамашній Меръ Г. *Beriat* намѣренъ увѣковѣчить память, всѣхъ родившихся тамъ славныхъ мужей, прибавивъ таблицы къ домамъ гдѣ они родились. Эти таблицы будутъ изъ чернаго мрамора съ золотыми надписями. До сихъ поръ эта часть уже сдѣлана двоимъ ученымъ: *Маблі* и *Кондильяку*.

— Одна изъ газетъ пишетъ: „Французское Правительство съ точностію уже знаетъ, что Англійскій Кабинетъ заключилъ съ Мадритскимъ тайный и совершенно особенный трактатъ. Въ слѣдствіе сего Г-ну *Латуръ-Мобургу* послано повелѣніе, чтобы непременно доставилъ копію этого договора во чтобы то ни стало. Въ помянутомъ договорѣ, будто находится одно условіе касательно осады Санъ-Себастьяна.“

10-го Января.

Король давалъ вчера Барону *Фагелю* частную аудіенцію и принималъ отъ него письменное поздравленіе Его Величества Короля Нидерландскаго о сохраненіи жизни Е. В.

— Во вчерашнемъ засѣданіи Палаты Перовъ, совѣщанія касались исключительно Испанскихъ дѣлъ.

— Въ Палатѣ Депутатовъ сегодня Г. *Сенъ-Маркъ-Жирарденъ* читалъ адресъ.

— Генераль *Рини*, о прибытіи котораго въ Парижъ говорили уже за три или четыре дня, прибылъ сюда въ ночь съ 8 на 9 число.

— Здѣшніе журналы сегодня почти исключительно наполнены Страсбургскимъ слѣдствіемъ и прѣніями въ Палатѣ Перовъ.

— Вчера Г. *Гринъ*, предпринималъ, какъ было объявлено послѣднее воздушное путешествіе въ Парижъ. Г. *Гринъ* имѣлъ шесть спутниковъ, и между ними Графа *Цихи*, Капитана *Грено* Гг. *Пери* и *де ла Салль*. Поднимаясь вверхъ, гондола шара ударила о трубу сосѣдняго дома и сильной толчею могъ легко произвести сильное потрясеніе. На этотъ разъ путешественники потерявъ нѣсколько шляпъ въ стра-

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Вієдєнь, дня 13 Сієчня.

Крѡлъ Имѣ Обоѣхъ Сієцїлїї, въ товариствѣ брата своего, Грабієго *Сієракузы*, і стрїєя своего, Хїєція *Salerno*, прїєбылъ д. 7 б. м. вїєчерѡмъ до Трїєденту, докѡдъ жузъ д. 5 б. м. прїєѣхѡлъ J. C. W. Arcy - Хїєже *Karol* з J. C. W. Arcy-Хїєжнїєчку *Teressę*, прїєзжѡу малѡжнѡку wspomnїєnego Monarchy. (A.P.S.Z.)

N I E M C Y.

Karlsruhe 13-go Stycznia.

JEHO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIAŻE Rosyy-ski **MICHAŁ**, przymył tu onegdaj w nocy z Baden, a wczora był na łowach w zwierzyńcu, potem zaś na obiedzie familiynym u Dworu, i z rodziną Wielkiego Xięcia naszego znajdował się na operze w teatrze nadwornym. Dzisiaj, w dzień Nowego-Roku podług dawnego kalendarza, JEHO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIAŻE **MICHAŁ** przyjmował powinszowania Dworu naszego, i hołd uszanowania złożony przez Officerów załogi tu-teyszej. Wieczorem będzie u Dworu wielki bal na uczczenie Dostojnego Gościa. Jutro JEHO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIAŻE **MICHAŁ** wyjedzie przez Szwajcaryę do Włoch. (D. P.)

Monachium, 10-go Stycznia.

Donoszą z Tegerensee pod 9 Stycznia: „Piękna pogoda zimowa, i wcale dobry powszechny stan zdrowia, sprzyjały ciągle pobytowi Najjaśniejszych Kr. Ich Mość w tuleyszym zamku, którzy na przejażdżkach i spacerach często używali powietrza i wszyscy najlepszem cieszyli się zdrowiem.“

— Cholera dzisiaj tak znacznie się zmniejszyła, iż nanowo powzięto przyjemną nadzieję, że choroba ta wkrótce całkiem ustanie, co zdaje się tym więcej usprawiedliwiać, że w dwóch wsiach, leżących blisko stolicy, okazało się znaczne zmniejszenie zarazy. Dzisiejszy stan chorych w mieście i na przedmieściach jest następujący: od dnia wczorayszego 59, przybyło 4, w ogóle 63; wyzdrowiało 12, umarło 2, w leczeniu pozostaje 49. (A.P.S.Z.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 7-go Stycznia.

Dnia wczorayszego przedstawił Izbie Deputowanych, Minister Skarbu, Pan *Duchatel*, kilka projektów Skarbowych, między którymi i budżet na rok 1838. Przy rozbiórce tego ostatniego oświadczył, że tym razem nie wnosi ani zniżenia 5-procentowej renty, ani podatku od cukru krajowego, lecz, że jest w projekcie, aby cło od cukru z trzciny cukrowej było co najmniej zniżone. Dochody Francyi na rok 1838 wynosić mają 1053 milionów franków, wydatki 1037. Pozostające 16 mill., postanowił Rząd użyć na budowę gościńców, kanałów i innych publicznych budowli.

— Z Grenoble donoszą, że tamedzny Mer P. *Beriat*, wpadł na myśl uwiecznienia pamięci wszystkich urodzonych tam znakomych mężów, przez przybicie tablic do domów, gdzie się urodzili. Tablice te są z czarnego marmuru ze złotymi napisami. Dotąd wyświadczone już tę cześć uczonym: *Mabły* i *Condillac*.

— Jedna z gazet powiada: „Rząd francuzki wie już z zupełną pewnością, że Gabinet Angielski zawarł z Madryckim tajemny i zupełnie oddzielny traktat. W skutku tego, posłano rozkaz Panu *Latour-Mauborg*, a żeby postarał się koniecznie o kopię tego układu, choćby to nie wiedzieć co kosztować miało. W rzeczonym traktacie, ma być jeden warunek względem osadzenia San Sebastian.“

Dnia 10.

Król udzielił wczora Baronowi *Fagel* prywatną audyencję i przyjął od niego list Króla Jmci Niderlandzkiego, z powinszowaniem szczęśliwego zachowania życia J. Kr. Mości.

— Rozprawy na wczorayszym posiedzeniu Izby Parów, ściagały się wyłącznie do spraw Hiszpańskich.

— W Izbie Deputowanych P. *Saint-Marc Girardin* przeczytał dzisiaj projekt adresu.

— Jenerał *Rigny*, o którego przybyciu do Paryża mówiono przed dwoma lub trzema dniami, dopiero wno-cy z d. 8 na 9, tu przybył.

— Tuteysze dzienniki wyłącznie prawie napełnione są dzisiaj, śledztwem Sądu Kryminalnego Strażburskiego, i rozprawami w Izbie Parów.

— Wczora przedsięwziął P. *Green* ogłoszoną ostatnią swoją podróż napowietrzną w Paryżu. P. *Green* miał sześciu towarzyszy, między którymi znajdowali się Hrabia *Zichy*, Kapitan *Grenau* i PP. *Peri* i *de la Salle*. Przy wzniesieniu się, gondola balonu zawadziła o komin jednego domu sąsiedzkiego i mocne wzruszenie, łatwo miećby mogło najszkodliwsze skutki; tym razem jednak oddalili się ztamtąd podróżni ze strachem

хъ выбѣжали оттуда. Шаръ опустился на 2 часа позади Клаи (9 часовъ отъ Парижа). Все путешествіе продолжалось меньше часа.

— *Moniteur* опубликовалъ слѣдующія двѣ телеграфическія депеши: „Байонна, 5-го Января, въ 2 часа. 1-го ч. с. м. обѣ стороны защищали свои позиціи. *Эспартеро* стоялъ въ Бильбао, Карлисты между Гвадалканомъ и Мираваллесъ, *Донъ-Карлосъ* все еще въ Дуранго. *Виллареаль* подаль въ отставку и получилъ на то согласіе. — Байонна, 5 Января, въ 4 часа. Инфантъ *Донъ-Себастьянъ* назначенъ главнокомандующимъ; начальникомъ штаба его сдѣланъ *Морено* а *Виллареаль* Адъютантомъ. *Эсгива* назначенъ Военнымъ Министромъ.“

— На сегодняшней биржѣ было совершенное бездѣйствіе, и курсы внутреннихъ и иностранныхъ ассигнацій остались по вчерашнему. Политическихъ извѣстій также со вѣтромъ не было.

11-го Января.

Въ *Journal du Commerce* содержится: „Слышно что Кабинетъ по полученіи послѣднихъ извѣстій отъ Маршала *Клозеля*, дѣятельно занимается экспедиціею въ Константинополь. Всѣ вопросы касательно устройства Африканскаго войска, выбора Офицеровъ и потребностей, уже опредѣлены. Генералы *Ашаръ* и *Бюжо*, назначены командовать обѣими дивизіями экспедиціоннаго корпуса, къ которому будетъ прибавлено 13,000 чел. новыхъ войскъ. Также въ Совѣтъ будго опредѣлено, что ни одинъ изъ Королевскихъ сыновей не будетъ участвовать въ новой экспедиціи въ Константинополь.“

— *Эспартеро* находится еще въ Бильбао. Дальнѣйшія движенія, которыя онъ хочетъ предпринять противу *Донъ-Карлоса*, вѣроятно еще оставлены по причинѣ дурной погоды.

— Наименованіе Инфанта *Донъ Себастьяна* главнымъ начальникомъ Карлистскихъ войскъ будто было поводомъ къ большимъ несогласіямъ между *Виллареалемъ* и *Эсгивею*. Оба столь сильно дѣлали другъ другу упреки на счетъ пораженія при Бильбао, что ни одинъ не хотѣлъ служить подъ начальствомъ другаго. Наименованіе Инфанта было средствомъ, которое кажется успокоило умы.

— *Constitutionnel* старается возобновить слухъ, что Испанское Правительство посредствомъ здѣшняго своего Посланника, ходатайствовало о вооруженномъ посредничествѣ у Франціи, — слухъ которому теперь труднѣе повѣрить нежели прежде.

— Въ Бильбао кажется опасаются вторичной осады, а большая часть жителей бѣгствомъ старается избавиться отъ новыхъ бѣдствій. На послѣднихъ дняхъ болѣе 100 семействъ требовало паспортовъ.

— На сегодняшней биржѣ возвышеніе курсовъ въ Англіи, благоприятно дѣйствовало на внутреннія и иностранныя ассигнаціи, а особенно на состояніе Испанскаго дѣйствительнаго долга, который возвысился до 26½. Слышно было, что Генераль *Эвансъ* намѣренъ присоединиться съ своимъ корпусомъ къ Генералу *Эспартеро*, чтобы совокупно предпринять нападеніе на Дуранго.

12-го Января.

Король давалъ вчера Лорду *Гренвиллю* и Барону *Вертеру* приватныя аудіенціи, и принялъ отъ нихъ письма ихъ Государей, Короля Англійскаго и Короля Прусскаго, въ которыхъ поздравляютъ Его В-во съ сохраненіемъ его жизни 27 Декабря.

— Король наложилъ сегодня на 5 дней трауръ по умершей Принцессѣ Луизѣ Прусской, вдовствующей Княгинѣ *Радзивиллѣ*.

— Вчера отдѣленіе Палаты Перовъ, подало Королю составленный ею адрессъ, на что Его В-во въ немногихъ словахъ изъяснилъ свою благодарность.

— Вчера Президентъ *Паскье*, спустя долгое время, опять дѣлалъ допросы *Менье*, и приказалъ ему подробно рассказать всю его жизнь съ 1830 года. До сихъ поръ не открыли никакихъ соучастниковъ, а *Менье* безпрестанно утверждаетъ, что преступленіе замыслилъ онъ одинъ, и одинъ исполнилъ.

— Извѣстный, всѣми уважаемый и любимый живописецъ Баронъ *Жераръ*, умеръ вчера на 66 году жизни.

— Адмиралъ *Гюгонъ* Командиръ наблюдательной эскадры въ Тагѣ, 7-го ч. с. м. съ кораблями *Тена*, *Сантис-Петри* и корветомъ *Дилижантъ* прибылъ въ Брестъ.

— Живущіе въ Парижѣ Испанцы открыли подписку въ пользу тѣхъ жителей Бильбао, кои при осадѣ наиболѣе пострадали. Полагаютъ, что подписка не слишкомъ будетъ значительна.

— Изъ Байонны отъ 7 ч. пишутъ: „Всѣ письма изъ Португалетты, Сантандера, Бильбао и Санъ-Себастьяна увѣдомляютъ, что предположена новая экспедиція противу Карлистовъ. Въ Бискайскихъ провинціяхъ и Наваррѣ, стараются выставить противу нихъ

и страта кѣлку капелушы. Балон спосѣи сѣ о 2 годзины drogi poza Claye (o 9 mil od Paryża). Gafa podróż trwała około jednej godziny.“

— *Monitor* огласилъ слѣдующія двѣ депеши телеграфическія: „Байонна 5 Января о godz. 2. D. 1, obie strony bronily swych pozycji. *Espartero* stał w Bilbao, Karoliści między Guadalcana a Miravalles, *Don Carlos* ciągle w Durango. *Villareal* podał się uwolnienia, które przyjętem zostało.“ „Байонна 5 Января о godz. 4. Infant *Don Sebastian* mianowany został głównym dowódcą. *Moreno* mianowany Szefem, Generalnego jego Sztabu, a *Villareal* Adjutantem. *Eguia* mianowany został Ministrem Woyny.“

— На сегодняшней giełdzie панowała zupełna cisza w interesach, a kursa papierów wewnętrznych i zagranicznych nieodmiennie stały na wczorajszym swym punkcie. Również i na wiadomościach politycznych całkiem zbywało.

Dnia 11.

Въ *Journal du Commerce* читаемъ: „Мовіа, że Gabinet od czasu otrzymania ostatnich wiadomości od Marszałka *Clauzel*, nazywają się zajmując wyprawą do Konstantyny. Wszystkie pytania we względzie utworzenia woyska Afrykańskiego, wyboru oficerów i materjałów są już rozwiązane. Jenerałowie *Achard* i *Bugeaud*, przeznaczeni są na dowódców obu dywizyj korpusu wyprawy, do którego dodano będzie 13,000 nowych woysk. Na Radzie miano także postanowić, że żaden z synów Królewskich nie będzie należał do nowey wyprawy Konstantyńskiej.“

— *Espartero* ciągle się znajduje w Bilbao. Dalsze poruszenia, które przedsięwziąć zamysła przeciwko *Don-Carlosowi*, jeszcze nie zostały rozpoczęte dla zley pogody.

— Mianowanie Infanta *Don Sebastian* głównym dowódcą woyska Karolistowskiego, stało się powodem do wielkich nieporozumień między Jenerałami *Villareal* i *Eguia*. Oba czynili mocne jeden drugiemu wyrzuty względem poniesionej porażki pod Bilbao, że nikt po rozkazami drugiego służyć dalej nie chciał. Mianowanie Infanta było środkiem, który, zdaje się, uspokoił umysły.

— *Constitutionnel* usiłuje odnowić pogłoskę, że Rząd Hiszpański przez swego tutejszego Posła starał się o zbrayną interwencją Francyi, — pogłoskę, której tutejszy teraz dać wiary, aniżeli dawniej.

— W Bilbao zdają się lękać powtórnego oblężenia, i większa część mieszkańców, chce się uchronić od tych nowych klęsk przez ucieczkę. W ostatnich dniach więcej jak 100 famlij żądało pasportów.

— Na dzisiajszej giełdzie przybycie wyższych kursów z Londynu, pomysłne miało działanie na wewnętrzne i zagraniczne papiery, a szczególnie był poszukiwany Hiszpański dług rzeczywisty, który podniósł się na 26½. Słychać, że Jenerał *Evans* ma zamiar przyłączyć swój korpus do Jenerała *Espartero*, ażeby wspólnie z nim uderzyć na Durango.

Dnia 12.

Król udzielił wczora audyencye prywatnej Lordowi *Granville* i Baronowi *von Werther* i przyjął od nich listy ich Monarchów, Króla Angielskiego i Króla Prusskiego, w których winszują Królowi szczęśliwego zachowania życia w dniu 27 Grudnia.

— Król od dnia dzisiajszego przywdział na 5 dni żałobę po zmarłej Księżniczce *Ludwice* Pruskiej, wdowie po Księciu *Radziwiłł*.

— Bióro Izby Parów podało wczora Królowi, uchwalony przez nią adres, na który J. K. M. odpowiedział kilką wyrazami podziękowania.

— Prezydent *Pasquier* po upływie znacznego czasu, znówu czynił przesłuchanie *Meunier'a* i kazał mu szczegółowie opowiadać całe jego życie od roku 1830. Dotąd nieodkryto jeszcze żadnego współwinowaycy, a *Meunier* sam ciągle utrzymuje, że zbrodnia wzięta początek w jego głowie, i przez niego samego wykonana została.

— Sławny i tu powszechnie szanowany i lubiony malarz *Baron Gérard*, umarł tu wczora w 66 roku życia.

— *Admirał Hugon*, dowódzca eskadry obserwacyjnej na Tagu, d. 7 z okrętami *Jena*, *Santi-Petri* i korwetą *Diligente* przybył do Brestu.

— Mieszkający w Paryżu Hiszpani, utworzyli subskrypcją na korzyść tych mieszkańców Bilbao, którzy przez oblężenie najwięcej ucierpieli. Rozumieją, iż składka nie bardzo będzie znaczna.

— List z Bayonny pod d. 7 udziela: „Wszystkie listy z Portugaletty, Bilbao, Santander i San Sebastian donoszą, iż zamierzono nową wyprawę przeciwko Karolistów. W prowincjach Biskajskich i Nawarrze, zamysłają wystawić przeciwko nim najmniej 30,000 lu-

— На сегодняшней биржѣ распространился слухъ, что *Донъ-Карлосъ* попался въ руки Христиносовъ; отъ чего дѣйствительный долгъ взвысился до 27; но такъ какъ слухъ сей не подтвержденъ вѣрными людьми, то ассигнаціи сіи понизились опять на 26 $\frac{3}{4}$.

— Вчера и третьего дня по повелѣнію Суда Перовъ арестовано отъ 15 до 18 лицъ; но нѣкоторые послѣ краткихъ допросовъ опять выпущены. Сегодня по утру въ Латинскомъ кварталѣ задержано 8 человѣкъ, которые тотчасъ допрашиваемы были Президентомъ Суда Перовъ. Сѣдельный мастеръ *Ливо*, у котораго *Менье* работалъ, задержанъ и посаженъ въ тайномъ заключеніи. Вчера онъ былъ съ *Менье* на очной ставкѣ.

— Къ подпискѣ открытой здѣсь для вдовъ и сиротъ погибшихъ въ Бильбао Испанцевъ принадлежить одинъ безименный Англичанинъ, который далъ 5,000 фр.; напротивъ Г. *Агадо* за себя и за свое семейство состоящее изъ 5 челов., далъ на подписку 100 франк.

— Пишутъ изъ Байонны отъ 9-го ч.: „ Кажется, что Карлисты не хотятъ защищать мѣста при Ирунѣ, если, какъ ожидали, Генераль *Эванс* выступитъ изъ Санъ-Себастьяна. Они возвратили всѣ свои орудія и повезли въ Гернани. Англійскій Полковникъ *Вильдз*, который слѣдуя изъ Португалетты былъ здѣсь нѣсколько дней, по убѣдительному представленію Генерала *Эспартеро* со всею поспѣшностію возвратился въ Португалетту. *Эспартеро* кажется не можетъ болѣе обойтись безъ помощи Англійскаго Полковника, и строго исполняетъ всѣ его совѣты.“

— Донесенія изъ Вестиндіи касательно всеобщаго спокойствія совершенно благопріятны; напротивъ у-

— Doniesienia z Indyy Zachodnich względem spoyności publiczney brzmią zupełnie pomysłnie; lecz

борка сахара на Ямайкѣ 26-ю тысячами оксфоттовъ, и 8-ю миллион. фун. кофе была меньше, нежели въ прошедшемъ году.

— По письмамъ изъ Буэнос-Айреса отъ 20 Октября, междоусобная война въ Уругвайской Республикѣ, кончилась. Генералы *Орибе* и *Рибера* заключили договоръ, по коему *Рибера* признанъ Намѣстникомъ.

— По извѣстіямъ съ Мыса Доброй Надежды отъ 26 Ноября, границы колоніи безпрестанно подвержены были нападеніямъ разбойничьихъ ордъ Каффровъ, и ожидали новаго общаго нападенія Каффровъ.

12-го Января.

Король спуска двѣ недѣли, вчера въ первый разъ опять выѣхалъ.

— Герцогиня *Глостерская* третьяго дня нисколько не спала; вчера нѣсколько уснула, но Ея Корол. Высоч. безпрерывно больна; оба дѣкаря Сиръ Г. *Гелфордъ* и Сиръ М. *Тьерней* попеременно день и ночь проводятъ при ея кровати.

— Третьяго дня Герцогъ *Веллингтонъ* прибылъ въ городъ, а завтра опять выѣдетъ.

— Придворная газета содержитъ сегодня предпринятое 10 ч. Е. В-омъ общее производство по Арміи и флоту. Во первыхъ 38 Генераль-Лейтенантовъ, между коими Маркизъ *Лондондерри*, Лордъ *Говардъ Эффингамскій*, Сиръ Джонъ *Сладъ*, Сиръ Г. Ф. *Кемпбелъ* и Сиръ Генри *Фенз* произведены въ Генералы, 50 Генераль-Майоровъ, между коими Сиръ Бенѣаминъ *д'Урбанъ* и Сиръ *Ліонель Шмитъ*, въ Генераль-Лейтенанты, 36 Полковниковъ въ Генераль-Майоры, 112 Подполковниковъ въ Полковники, 97 Майоровъ въ Подполковники, и 75 Капитановъ въ Майоры. Между произведенными по флоту находятся слѣдующіе: нынѣшній Вице-Адмиралъ краснаго флага, Сиръ Джорджъ *Кокборнъ*, въ Адмиралы бѣлаго, нынѣшній Контръ-Адмиралъ бѣлаго, Сиръ *Чарльзъ Адамъ*, въ Вице-Адмиралы голубаго, нынѣшній Вице-Адмиралъ краснаго, Сиръ *Пультененъ-Малкольмъ*, и нынѣшній Вице-Адмиралъ бѣлаго, Сиръ *Эдуардъ Кодрингтонъ* и Сиръ Джорджъ *Паркеръ* въ Адмиралы голубаго флага. (A.P.S.Z.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Тургау, 9-го Января.

Королева *Гортензія* не продала какъ говорили Арненберга. Находясь въ большой отсюда отдаленности, она напротивъ все свое имущество полагаетъ на сей недвижимости и дозволяетъ только продавать экипажи своего сына. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 30-го Декабря.

Придворная газета объявляетъ, что Чрезвычайный Посолъ Мексиканской Республики *Донъ-Мигуэль Санта-Марія*, уведомили Правительство официально, что порты на обоихъ моряхъ, для Испанскихъ флаговъ и Испанской торговли съ сихъ поръ открыты. Въ той же газетѣ напечатано Королевское постановление, дозволяющее входить Мексиканскому флагу во все порты полуострова.

— *Vapor Barcelona* уведомляетъ, что 21 Декабря тамъ были слышимы крики: „Прогъ съ Палатами!“ и что однакожъ національной гвардіи удалось возстановить спокойствіе.

— По распоряженію Министра Внутреннихъ Дѣлъ, отъ 18 Декабря, все живущіе въ Испаніи Англійскіе и Французскіе подданные, освобождены отъ набора въ военную службу.

— Г. *Мендизабаль* нѣсколько дней боленъ воспаленіемъ въ горлѣ, а потому не можетъ заниматься финансовыми дѣлами съ такою дѣятельностію какъ прежде. (A.P.S.Z.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Въ Китаѣ считаютъ 1,472 рѣкъ и озеръ. Кроме сего достопримѣчательнъ большой каналъ 300 миль длиною между Кантономъ и Пекиномъ. Тамъ считаютъ 31 парадныхъ мостовъ; 1,159 триумфальныхъ воротъ; 272 большихъ библіотекъ; 709 зданій, построенныхъ въ честь знатныхъ людей; 588 надгробныхъ памятниковъ, отличающихся превосходною архитектурою; 32 великолѣпныхъ Императорскихъ дворца; 13,647 предназначенныхъ для правительственныхъ властей отличныхъ зданій; 1,581 городовъ, изъ коихъ 171 перваго разряда, 235 втораго; 1,173 третьяго; неслѣдуетъ множество менѣе значительныхъ городовъ и селеній, между коими многіе по величинѣ, могутъ сравниться съ нѣкоторыми нашими большими и богатыми городами; 2,800 укрѣпленныхъ городовъ, 3,000 шанцовъ въ собственномъ значеніи сего слова, служащихъ для защиты большой стѣны окружающій Китай и 300 укрѣпленныхъ башенъ.

за то на Ямайкѣ збіор cukru 26 тысячами оксфоттовъ и ка-
вы 8 миллионами фунтовъ былъ меньше, какъ в року преш-
шлымъ.

— Подług wiadomości z Buenos-Ayres pod d. 20 Pa-
ździernika, wojna domowa w Rzeczypospolitej Uru-
guay została ukończoną. Jenerałowie *Oribe* i *Ribera*
zawarli konwencyą, przez którą *Ribera* uznany Kapi-
tanem Jeneralnym.

— Podług doniesień z Przylądka Dobrey Nadziei, dato-
wanych 26 Listopada, granice osady ciągle wystawione
były na napady łupieskich hord Kafrów, i niezawodnie
spodziewano się znowu powszechnego najazdu Kafrów.

Dnia 12 go.

Król wczora po dwóch tygodniach znowu pierw-
szy raz wyjechał.

— Xiężna *Gloucester* wczora przepędziła całą noc
bezsenną; wczora spała nieco, lecz Jey Kr. Wys. cią-
gle mocno jest chorą; obay lekarze Sir H. *Halfourd* i
Sir M. *Tierney*, kolejno dzień i noc nie opuszczają jey
łóżka.

— Wczora Xięża *Wellington* przybył do miasta,
a jutro znowu wyjeżdża.

— Gazeta Dworu zawiera dzisiaj ogólną promocyą,
uskrętnianą d. 10 przez J. Kr. M-ść w woysku i flocie.
Naprzód 38 Jenerał-Poruczników, pomiędzy któ-
remi Margrabia *Londonderry*, Lord *Howard Effingham*
Sir John *Slade*; Sir H. F. *Campbell* i Sir Henry *Fa-
ne* wyniesieni zostali na Jenerałow. 50 Jenerał-Majorów,
między któremi Sir Benjamin *d'Urban* i Sir Lionel
Smith, na Jenerał-Poruczników, 36 Półkowników na
Jenerał-Majorów, 112 Podpółkowników na Półkowni-
ków, 97 Majorów na Podpółkownikow i 75 Kapitanów
na Majorow. Pomiedzy podniesionymi w marynarce
znajdują się następujący: dotychczasowy Vice Admirał
czerwonej bandery, Sir George *Coburn*, na Admirała
białej, dotychczasowy Kонтр-Admirał białej, Sir
Charles *Adam* na Vice Admirała błękitney, do tychcza-
sowej Vice-Admirał czerwonej, Sir *Pulteney Mal-
colm*, dotychczasowy Vice Admirał białej, Sir Edward
Codrington i Sir George *Parker*, mianowani na Admi-
rałow błękitney bandery. (A.P.S.Z.)

SZWAJCARYA.

Thurgau, 9 Stycznia.

Królowa *Hortensya* nieprzedała Arenenbergu, jak
mówiono. Daleko ztąd oddalona, pokłada ona raczej
całą swą fortunę na tej nieruchomej posiadłości i po-
zwala tylko предаwać pojazdy swojego syna. (A.P.S.Z.)

HISZPANIA.

Madryt, dnia 30-go Grudnia.

Gazeta Dworska ogłosiła, iż Nadzwyczajny Po-
seł Rzeczypospolitej Meksykańskiej, *Don Miguel
Santa Maria*, oznajmił urzędowie, iż porty wspomnio-
ney rzeczypospolitej przy obu morzach są odtąd ot-
warte dla okrętów hiszpańskich i handlu hiszpańskie-
go. Taż gazeta umieściła postanowienie Królowey Re-
jentki, pozwalające okrętom Meksykańskim zawijać do
wszystkich portów hiszpańskich.

— *Vapor Barcelona* donosi, iż tam daty się słyszeć
d. 21 b.m. okrzyki: „Precz z Izbami.“ Atoli gwardya
narodowa przywróciła porządek.

— Minister spraw wewnętrznych wydał d. 18 Gru-
dnia rozporządzenie, iż wszyscy poddani francuzcy i
angielscy, mieszkający w Hiszpanii, są uwolnieni od
zaciągu do służby wojskowej.

— Pan *Mendizabal* choruje od kilku dni na zapa-
lenie gardła, dla tego nie może zajmować się interessa-
mi skarbowemi z taką czynnością, jak dawniey.

(A.P.S.Z.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

W Chinach liczą 1,472 rzek i jezior. Oprócz
tych godnym uwagi jest jeszcze wielki kanał, 300 mil
długi, a który się od Kantonu aż do Pekinu rozciąga.
Jest tam 31 paradnych mостów; 1,159 łuków tryumfal-
nych; 272 wielkich bibliotek; 709 gmachów, wysta-
wionych ku czci znakomych mężów, 588 pomników gro-
bowych, odznaczających się przepysznem budowni-
ctwem; 32 wspaniałych Cesarskich Pałaców; 13,647
okazałych dla władz Rządowych przeznaczonych gma-
chów; 1,581 miast, z których 171 pierwszego, 235 dru-
giego, 1,173 trzeciego rzędu; nieprzeliczona mnogość
mniey znacznych miast i włości, pomiędzy któremi wie-
le jest tak dużych, iż się równają niektórym naszym
znaczniejszym i bogatszym miastom; 2,800 warownych
miast, 3,000 młych twierdz we właściwym znaczeniu
tego wyrazu, służących ku obronie wielkiego Chinu o-
pasującego muru, i 300 wież obronnych.